

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Y Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio Y Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	Pwyllgor Sgrwtini 13 Mai 2016 Pwyllgor Gwaith 31 Mai 2016
Pwnc:	Ymgynghoriad ar Safleoedd i Sipsiwn a Theithwyr – y broses ymgynghori
Aelod(au) Portffolio:	Y Cynghorydd Aled Morris Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Shan L Williams, Pennaeth Gwasanaeth Tai
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Shan L Williams 01248 752201 slwhp@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau
<p>Argymhelliad: Sgrwtineiddio'r broses ymgynghori a chynnig sylwadau ar gyfer prosesau ymgynghori yn y dyfodol ynghylch dewis safleoedd i Sipsiwn a Theithwyr.</p> <p>Crynodeb cefndirol Mae Deddf Tai (Cymru) 2014 yn gosod dyletswydd ar Awdurdodau Lleol i ddarparu safleoedd ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr lle mae angen wedi'i nodi. Mae Cylchlythyr Llywodraeth Cymru 30/2007 <i>Cynllunio ar gyfer Safleoedd Carafanau Sipsiwn a Theithwyr</i> hefyd yn cryfhau'r gofyniad bod awdurdodau lleol yn adnabod ac yn gwneud darpariaeth ar gyfer digon o safleoedd priodol yn eu Cynlluniau Datblygu Lleol.</p> <p>Cynhyrchwyd dogfen o'r enw <i>Asesiad o Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr Ynys Môn a Gwynedd 2016</i> (yr Asesiad) ar y cyd rhwng Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd yn ystod hydref 2015 ac mae'n diweddarau'r asesiad blaenorol ar gyfer Gogledd-orllewin Cymru a gyhoeddwyd yn 2013. Cymeradwywyd yr Asesiad gan Bwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Môn ar 8 Chwefror 2016 ac mae'r Asesiad newydd hwn yn nodi bod angen y canlynol ar Ynys Môn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Safle preswyl parhaol i gwrdd ag anghenion y Teithwyr Newydd sy'n deillio o'r safle anawdurdodedig a oddefir yn Ffordd Pentraeth (pedair llain) • Dau safle i'w defnyddio fel Mannau Aros Dros Dro ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr ar hyd yr A55 ar Ynys Môn – un yn ardal Caergybi ac un yng nghanol yr Ynys. <p>Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r broses a gynhaliwyd. Mae adroddiadau ar wahân ar gyfer y safle parhaol a'r ddau safle dros dro – pob un â'i argymhellion penodol.</p>

Y broses ymgynghori

Rhwng 11 Chwefror, 2016 ac 11 Mawrth 2016 cynhaliodd y Cyngor ymgynghoriad cyhoeddus sylweddol ar safleoedd posib i Deithwyr a Sipsiwn ar yr ynys. Argymhellwyd y safleoedd hyn yn seiliedig ar asesiad gan swyddogion o 8 safle ar y rhestr fer – gyda 5 ohonynt yn safleoedd y mae'r Cyngor yn berchen arnynt.

Mae'r broses wedi denu llawer iawn o ddi-ddordeb. Roedd yr ymarfer ymgynghori yn cynnwys trafodaethau gyda rhanddeiliaid lleol trwy

- gyfres o 7 sesiwn galw i mewn rhwng 16 Chwefror a 24 Chwefror, 2016 a fynychwyd gan tua 215 o oedolion (gweler atodiad 1)
- Uwch Swyddogion, Arweinydd y Cyngor a'r Aelod Portffolio ar gyfer Tai yn mynychu 8 o gyfarfodydd Cyngor Tref a Chymuned
- Mynychu cyfarfodydd cyhoeddus a drefnwyd gan Gyngor Cymuned Bodffordd ar 25 Chwefror a Chyngor Cymuned Penmynydd ar 2 Mawrth 2016.

Roedd dogfen ymgynghori gyda mapiau a holiadur ymgynghori ar gael ar wefan y Cyngor ac yn y sesiynau galw i mewn. Anfonwyd copiâu hefyd at fusnesau sy'n agos i'r 8 safle, perchnogion tir a thenantiaid – os oeddem yn gwybod eu henwau a'u cyfeiriadau cyswllt cyn i'r ymgynghoriad cyhoeddus gychwyn. Gan nad oedd gennym yr holl fanylion i law, anfonwyd y ddogfen ymgynghori hefyd at y Ffederasiwn Busnesau Bychain, Undeb Amaethwyr Cymru ac Undeb Cenedlaethol yr Amaethwyr. Anfonwyd llythyrau a'r ddogfen ymgynghori hefyd at Heddlu Gogledd Cymru, Awdurdod Tân Gogledd Cymru, Gwasanaeth Ambiwlans Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, y Weinyddiaeth Amddiffyn, Cyfoeth Naturiol Cymru, Dŵr Cymru a Llywodraeth Cymru.

Drwy gydol y cyfnod ymgynghori arddangoswyd gwybodaeth yn amlwg ar wefan y Cyngor. Roedd gwybodaeth ar gael hefyd ar Facebook a Twitter ac mewn datganiadau i'r wasg. Cynhaliwyd dwy sesiwn i Friffio Aelodau Etholedig ar 11/02/16 a 03/03/16. Cafodd yr Arweinydd ei gyfweld ar Radio Cymru a Môn FM ar ddechrau'r broses ymgynghori.

Cyflogwyd Eiriolwr Annibynnol i ymgysylltu â'r gymuned sy'n byw ar Ffordd Pentraeth a'r bobl sy'n byw yn y gweryll anawdurdodedig ym Mona yn ystod cyfnod yr ymgynghoriad.

Ymatebion allweddol a dderbyniwyd ac a arweiniodd at yr argymhellion

Mae gwybodaeth a gafwyd mewn ymatebion gan y Sefydliad Isadeiledd Amddiffyn, Grŵp Orthios, AMG Alpoco Limited, Dwr Cymru, Oaktree Environmental a'r Llu Awyr Brenhinol wedi codi cwestiynau ynghylch addasrwydd rhai o'r safleoedd yr ymgynghoriad yn eu cylch. Mae gwybodaeth bellach a chopïau o'r ymatebion ynghlwm wrth yr adroddiadau ar y safleoedd penodol.

Rhai pethau y byddem yn eu gwneud yn wahanol mewn ymgynghoriadau yn y dyfodol

- Mabwysiadu dull mwy rhagweithiol gyda rhanddeiliaid allweddol, gan gynnwys y cyfryngau lleol a hyfforddi Aelodau Etholedig a staff i osod cywair cadarnhaol fel cymorth i gynnal trafodaeth a gwneud penderfyniadau ynghylch darparu safleoedd. Efallai y byddai mabwysiadu proses ymgysylltu gyda'r cyfryngau lleol, ynghyd â hyfforddi Aelodau lleol a staff ar fynd i'r afael â rhagfarnau, wedi arwain at naws mwy cadarnhaol mewn trafodaethau lleol. Cynhaliwyd sesiwn hyfforddi ar y cyd ag Aelodau Gwynedd ac Ynys Môn ym mis Rhagfyr 2015 a fynychwyd gan 4 Aelod o Ynys Môn. Roedd sylw anffafriol yn y cyfryngau a gwrthwynebiad y cyhoedd yn atgyfnerthu ei gilydd i greu cyd-destun gelyniaethus ar gyfer yr ymgynghoriad ac roedd hynny'n anffodus.
- Darparu mwy o wybodaeth am Gymunedau Sipsiwn a Theithwyr – er ein bod am annog trigolion yn y cymunedau sefydlog i gyfleu eu pryderon ac ymgysylltu â'r broses ymgynghori, ni fyddem mewn unrhyw ffordd yn dymuno esgusodi'r rheini a wnaeth sylwadau hiliol, sarhaus ac ymfflamychol.
- Darparu gwell gwybodaeth am bosibilrwydd safle swyddogol trwy ddefnyddio lluniau a gwybodaeth o safleoedd presennol i ddangos y byddai safle swyddogol a reolir yn briodol yn lleihau'r problemau y mae cymunedau'n eu cael o ganlyniad i wersylloedd answyddogol / anawdurdodedig.
- Gwell dealltwriaeth o egwyddorion rheoli safleoedd yn effeithiol – byddai wedi bod o fudd i ddarparu gwybodaeth i staff i'w paratoi i ateb y cwestiynau a godwyd. Mae tystiolaeth o fannau eraill yn dangos bod safleoedd a reolir yn dda nid yn unig yn lleoedd da i fyw i Sipsiwn a Theithwyr ond hefyd yn gwella'r canfyddiad o'r gymuned deithiol yn llygaid y cymunedau sefydlog.
- Gwell cyfathrebu gyda'r aelwydydd sy'n byw ar hyn o bryd yn y safle a oddefir ar Ffordd Pentraeth, fel eu bod yn gwbl ymwybodol o'r broses ymgynghori, yn ymwybodol o'r opsiynau ac yn eu deall ac yn ymwybodol hefyd o'r sylw negyddol yn y cyfryngau a'r canfyddiadau a'r diddordeb cyhoeddus anffafriol gan y gymuned leol ac Aelodau.
- Pan nodwyd ardaloedd o dir fel rhai addas o ran y meini prawf asesu, ni chafodd ffiniau penodol eu dangos. Yn amlwg mae rhai o'r safleoedd yn fwy o lawer na'r ardal sydd ei hangen ar gyfer defnydd o'r fath ac mae'n anodd diffinio'r union leoliadau oherwydd efallai y bydd gofynion penodol yn codi yn y cyfnod dylunio ac yn ystod y broses o wneud cais cynllunio pan fo safle wedi'i ddewis.
- Roedd rhai o'r mapiau awyr a ddefnyddiwyd wedi dyddio, gan arwain at ddiffyg ymddiriedaeth ymhlith nifer fechan o bobl a fynychodd y sesiynau galw i mewn. Fodd bynnag, y rhain oedd y ffotograffau Arolwg Ordnans diweddaraf oedd ar gael i ni.
- Cafwyd llawer o sylwadau yn ystod y broses ymgynghori yn datgan bod y system sgorio a ddefnyddiwyd yn ddiffygiol. Ni dderbynnir y datganiad hwn ond gellir gwella'r broses trwy fabwysiadu gwybodaeth gliriach am y meini prawf ar gyfer dewis safleoedd a dylai'r rhain gael eu cyfleu trwy bolisïau cyfathrebu sydd wedi'u datblygu'n dda.

Rhagor o wybodaeth a gasglwyd ers / yn ystod yr ymgynghoriad

Fel rhan o'r ymarfer ymgynghori ac o ganlyniad iddo:

- Adolygwyd yr holl ymatebion i'r ymgynghoriad
- Sefydlwyd beth yw barn y teuluoedd Sipsiwn a Theithwyr yn y gweryll anawdurdodedig ym Mona ar y pryd a barn Teithwyr yr Oes Newydd yn y safle a oddefir ar Ffordd Pentraeth, a hynny drwy gymorth eiriolwr annibynnol.
- Cafwyd barn y sefydliadau allweddol megis y Sefydliad Isadeiledd Amddiffyn a Heddlu Gogledd Cymru.
- Cafwyd gwybodaeth ychwanegol mewn perthynas â lleoli safleoedd ar neu wrth ymyl tir diwydiannol.

Camau nesaf

Argymhellion o'r broses ymgynghori yw fod gwaith pellach ei angen i adnabod safleoedd aros dros dro, gan edrych ar safleoedd ym mherchnogaeth preifat ar yr Ynys. Bydd y gwaith yn golygu sgorio'r tiroedd yn erbyn y matrices sgorio a ddatblygwyd yn gynharach, gwneud ymholiadau gyda'r cyrff statudol perthnasol a'r perchnogion tir, cyn mynd allan i ymgynghoriad. Amserlen ar gyfer y cam nesaf yw bydd angen cwblhau gan gynnwys cyflwyno argymhellion i Aelodau Etholedig erbyn canol Gorffennaf 2016. Bydd hyn yn galluogi cyflwyno'r safleoedd i'r Uned Cynllunio a Pholisi ar y cyd i'w yrru ymlaen i'r Swyddfa Rhaglen Ymchwilio Cynllun Datblygu LLeol, fel rhan o'r Cynllun Datblygu Lleol ar y cyd. Mae cwrdd ag amserlen diwedd Gorffennaf 2016 yn hanfodol.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Penderfyniad statudol

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydi

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	

3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	

E – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrthdodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	<p>Os datblygir safle parhaol, bydd hyn yn caniatáu i'r aelwydydd gael cyfeiriad parhaol ac yn cynyddu eu mynediad i wasanaethau lleol, a fydd, yn ei dro, yn lleihau anghydraddoldebau dros amser (e.e. iechyd, addysg, cyflogaeth).</p> <p>Os datblygir safleoedd dros dro, bydd hyn yn cynyddu mynediad i fwynderau sylfaenol (fel dŵr, trydan, gwasanaeth casglu gwastraff) a fydd yn gwella ansawdd bywyd.</p>
6	Cytundebau Canlyniad	Amherthnasol
7	Arall	

F - Atodiadau:
Atodiad 1 – digwyddiadau ymgynghori

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dogfen Ymgynghori, Ymgynghoriad ar safleoedd Sipsiwn a Theithwyr ar Ynys Môn, Chwefror 2016. 2. Aseiad o Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr Gwynedd ac Ynys Môn, Chwefror 2016 Pwyllgor Gwaith 08/02/16 a'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio 02/02/16.

3. Cyflwyniad a chofnodion Panel Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn dyddiedig 20/11/15 'Cwrdd ag anghenion llety Sipsiwn a Theithwyr yn y Cynllun'.

Atodiad 1

Sesiynau Galw i Mewn Drop-in Sessions

Lleoliad Location	Dyddiad Date	Niferoedd Numbers
Canolfan Gymuned Bodffordd	16.2.16	36
Neuadd Llandegfan	17.2.16	26
Canolfan Penmynydd	18.2.16	16
Capel Disgwylfa, Gaerwen	19.2.16	26
Ysgol Gymuned y Fali	22.2.16	7
Canolfan Gymuned Kingsland	24.2.16	51
Neuadd Bentref Bae Trearddur	24.2.16	53

www.ynysmon.gov.uk
www.anglesey.gov.uk

Cynghorau Tref a Chymuned Town and Community Councils

Cyngor – Council	Dyddiad - Date
Y Fali	17.2.16
Bae Trearddur	22.2.16
Llanfihangelceifiog	22.2.16
Pentraeth	23.2.16
Bodffordd (a Threwalchmai) – cyfarfod cyhoeddus	25.2.16
Penmynydd – cyfarfod cyhoeddus	2.3.16
Cwm Cadnant	2.3.16
Caergybi - Holyhead	7.2.16

www.ynysmon.gov.uk
www.anglesey.gov.uk

Codi ymwybyddiaeth

Llythyrau a phecynnau

Busnesau cyfagos i'r 8 safle;
Perchnogion tir a thenantiaid;
FSB/UAC/NFU;
Heddlu, Tan, Ambiwylans, Bwrdd Iechyd;
Cyfoeth Naturiol Cymru;
Llywodraeth Cymru.

Gwybodaeth

Gwefan y Cyngor;
Facebook a Twitter;
Datganiadau i'r wasg;
Sesiwn Briffio Aelodau 11/02/16;
Cynghorau Tref a chymuned.